

6. Karpenko, L.M., Serbov, M., Kwilinski, A., Makedon, V., & Drobyazko, S. (2018). Methodological platform of the control mechanism with the energy saving technologies. Academy of Strategic Management Journal, 17(5), 1-7.

Мехович С.А.

*доктор економічних наук, професор
завідувач кафедри міжнародного бізнесу та фінансів*

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

м. Харків, Україна

Зудін О.П.

магістрант кафедри міжнародного бізнесу та фінансів

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

м. Харків, Україна

РОЗРОБКА МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО ІННОВАЦІЙНОГО КЛАСТЕРУ

Оснoву кластерної концепції моделі регіонального розвитку представляє кластер, який виступає як інноваційна структура, що об'єднує підприємства, організації, наукові установи, навчальні заклади, органи влади, фінансові структури, тощо. Їх особливість складається в тому, що вони характеризуються географічною близькістю, наявністю спільних технологій, навичок, стратегій розвитку. Кластер, як інноваційна структура, повинен мати для успішного довгострокового функціонування дві інноваційні складові: інноваційність для виробництва своєї профільної продукції і інноваційність для кластерного виробництва кінцевих виробів. При відсутності однієї з них, особливої, що стосується профільної продукції будь-якого кластерного підприємства, таке виробництво приречене на банкрутство із-за не конкурентоспроможності продукції на ринку після вичерпання його потенціалу переваг.

В умовах економічної кризи промислові підприємства відчувають дефіцит коштів, причиною якого є зростання дебіторської заборгованості з боку замовників, а також зростання запасів та скорочення можливості кредитування. У зв'язку з цим правильне планування грошових потоків та управління його окремими елементами стає де далі актуальнішим.

Однією з основних умов фінансового добробуту підприємства є приплив коштів, що забезпечує покриття його зобов'язань. За відсутності мінімально необхідного запасу коштів підприємство відчуває фінансові труднощі. При залишку коштів підприємство навпаки, зазнає збитків, пов'язаних, насамперед, з інфляцією та знеціненням грошей, а також з втраченою можливістю їх вигідного розміщення та отримання додаткового доходу. З огляду на цього виникає необхідність оцінки раціональності управління грошима для підприємства.

Оснoву оптимізації руху грошових коштів підприємства становить забезпечення збалансованості обсягів додатного і від'ємного потоку. На результати господарської діяльності здійснюють негативний вплив як дефіцитний, так і надлишковий фінансові потоки. Негативні наслідки дефіцитного фінансового потоку проявляються у зниженні рівня

платоспроможності та ліквідності, зростанні простроченої кредиторської заборгованості постачальникам сировини і матеріалів, затримці виплат заробітної плати, зростанні тривалості фінансового циклу, і, як наслідок, у зниженні рентабельності власного капіталу та активів підприємства. Негативні наслідки збиткового фінансового потоку проявляються у втраті від інфляції реальної вартості грошових коштів, що тимчасово використовуються підприємством, втраті потенційного доходу від використання частини грошових коштів у сфері короткострокового інвестування, що, як наслідок, негативно відображається на рентабельності активів і капіталу підприємства. У результаті аналізу стану та структури грошових потоків кластеру машинобудування м. Кривий Ріг за 2013—2015 рр. зроблено наступні висновки: — незначний обсяг фінансових інвестицій, а також концентрація інвестиційної діяльності в реальному інвестуванні, обумовлена обмеженим доступом до позикових ресурсів та низьким рівнем використання інструментів фондового ринку, а також більш високим ступенем інфляційного захисту порівняно з фінансовими інвестиціями; — для підприємств кластеру машинобудування м. Кривий Ріг як у структурі вхідних, так і у структурі вихідних грошових потоків характерними є значні обсяги надходжень в результаті реалізації необоротних активів, що свідчить про оновлення морально та фізично застарілих основних засобів та про розширення суб'єктами господарювання виробництва; — за результатами проведеного аналізу ефективності грошових потоків кластеру машинобудування м. Кривий Ріг за 2013—2015 рр. можна зробити висновок про зниження ефективності управління грошовими потоками від інвестиційної діяльності. Отже, здійснення ефективною політики управління фінансовими потоками в підприємницьких структурах, а також використання міжнародного досвіду дозволить не лише підвищити конкурентоспроможність економіки України, але також вийти на якісно новий рівень розвитку у світовому економічному середовищі. В умовах нестабільної економічної ситуації управління грошовими коштами та їх потоками є актуальним завданням в управлінні фінансами.

Аналіз джерел на тему дослідження показав, що запропоновані теоретично методи управління грошовими потоками носять досить абстрактний характер, де вони враховують специфіку роботи промислового підприємства, і навіть не торкаються особливостей грошових потоків з урахуванням його галузевої та регіональної власності та його механічне копіювання і використання у сучасних Російських умовах малоефективно і приносить бажаних результатів.

Управління грошовими потоками є важливим чинником збільшення капіталу підприємства. Правильне формування грошових потоків сприятиме прискоренню операційного циклу підприємства, що надалі забезпечить зростання обсягів виробництва та реалізації продукції. Це відбувається з допомогою скорочення тривалості операційного циклу, більш економного використання власні кошти, і навіть зменшення потреби у позикових джерелах коштів. Наскільки ефективно будить працювати підприємство повністю залежить від організації системи управління грошовими потоками. У цьому кожне порушення платіжної дисципліни позначиться негативним чином формуванні виробничих запасів сировини й матеріалів, рівні продуктивність праці і звичайно реалізації готової продукції.

Підприємства, які успішно працюють на ринку та генерують достатню суму прибутку, не застраховані від неплатоспроможності, яка може виникати внаслідок незбалансованості різних видів грошових потоків.

Існування підприємства над ринком неможливо уявити без управління грошовими потоками. Саме з цієї причини дуже важливо досконало опанувати прийоми управління грошовим обігом та фінансовими ресурсами фірми [1]. Враховуючи значну роль грошового потоку в діяльності підприємства, для її ефективного управління ним, необхідно забезпечити повний та достовірний облік фінансових коштів суб'єкта господарювання, формування необхідної своєчасної звітності, впровадження на підприємствах служб та систем, які б відповідали за планування, формування, управління та аналіз грошового потоку. Ухвалення та реалізація цих заходів значно покращить ефективність використання як власних, так і позикових коштів підприємства, наслідком чого стане його міцне фінансове становище та стійкість в умовах змін внутрішньогосподарської та зовнішньої ринкової ситуації.

При здійсненні всіх видів фінансових та господарських операцій кластеру йде рух коштів, їх надходження чи витрачання. Цей безперервний процес визначається поняттям грошового потоку.

Грошовий потік організації є сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, що створюються його господарською діяльністю. Для кластеру грошові потоки визначаються у залежності від форми його управління. Управління може здійснюватись із реєстрацією юридичної особи і без реєстрації. У другому випадку управління кластером здійснюється уповноваженим органом, який створюється відповідно його статуту. На рис.1 зображено схему формування грошових потоків у другому випадку.

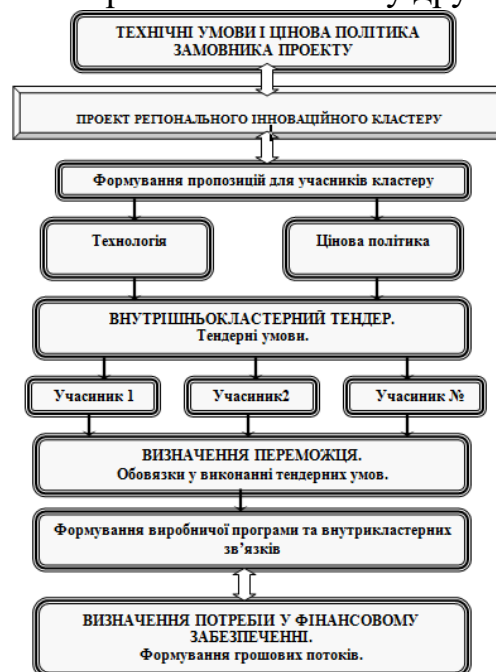

Рис.1. Схема формування грошових потоків у кластрі, що створено без реєстрації юридичної особи.

Аналіз роботи інноваційного кластеру в ринковому середовищі дозволив узагальнити механізм створення проекту зовнішнього замовника. З'ясувалось, що замовник здійснює свій вибір партнера виходячи із мінімізації витрат. Це означає, що кластер отримав замовлення з певною ціноювою політикою і його виконання обмежено цими рамками. Тобто, технічне завдання передбачає певні вимоги до якості проекту, терміну його виконання та граничною ціною, вище якої він не буде платити гроші. У кластері 45 підприємств-членів, але не всі мають технологічні можливості участі у проекті. Об'являється тендер для спроможних учасників та за його результатами обирається переможець. Формується виробнича програма, яка визначає контрольні строки та потребу у фінансовому забезпеченні проекту. Слід зазначити, що тендерні умови не передбачають сторонню участь членів кластеру у фінансуванні, але якщо мова йде про вигідний контракт, то розглядаються всі фактори успіху. Треба мати на увазі, що всі члени кластеру зберігають свою самостійність і в такому разі грошові потоки здійснюються в межах цих підприємств. Але, як правило, складні замовлення потребують кооперації членів кластеру як при розробці проекту замовленого виробу, так і в процесі його виконання. При такій схемі взаємовідносин фінансові потоки здійснюються всередині кластеру на основі відповідних договорів.

Список джерел інформації:

1. «П(С)БО 4 "Звіт про рух грошових коштів"» <http://proaudit.com.ua/buh/standart/psbo4.html>
2. Бланк, И.А. Управление денежными потоками. Киев: Ника-Центр, Эльга, 2008. – 736 с.
3. Авершин С.В. Формування інноваційних кластерних об'єднань пріоритетних галузей регіональної економіки. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Одеса– 2021, с.14.

Петришин Н. Я.

кандидат економічних наук

доцент кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності

Національний університет «Львівська політехніка»

м. Львів, Україна

Мельничук К. Ю.

студентка кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності

Національний університет «Львівська політехніка»

м. Львів, Україна

ВОДНЕВА СТРАТЕГІЯ ЄС – НОВА РЕАЛЬНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНИ

Протягом багатьох років переважно викопне паливо забезпечує електроенергією та теплом промисловість, транспорт та населення. Відповідно, саме використання викопних видів палива (так званих «брудних») продукує в атмосферу 73% від усіх викидів парникових газів у світі, що є негативним аспектом. Зокрема, основними наслідками такого впливу стали значне посилення парникового ефекту та наростаюча кліматична криза. Для того, щоб полегшити негативні наслідки та адаптацію до зміни клімату, провідні держави розробляють власні стратегії досягнення нульових викидів, що включають